

Skib; det kunde være, at han kunde høre til det endnu, hvis der kom alvorlige Forhold paa, men i England lægger man overhoved ikke synderlig Vægt paa Skytsforvaret, naar man undtager til ganske enkelte Perioder, hvor der kommer en Slags Panik til Stede, og derfor vil et Skib, som er indrettet særligt til Skytsforvar, i Almindelighed ikke spille nogen Rolle i England og da navnlig ikke i Fredstid. Smidlertid forekom det mig dog, da jeg i Mæret 1873 havde den Ære at overtage Marinebestyrelsen, at der var en Feil ved det, nemlig at Artilleriet var for svagt. Jeg lod derfor udarbejde nye Tegninger og modtog to saadanne, hvor Kanonvægten var været i den ene til henimod 90 Tons og i den anden til 152 Tons, medens den i „Glatton“ kun er 50 Tons; det var med Hensyn til disse to Skibe, at jeg i Skrivelse af 29de Oktober 1874 brugte de Udtryk „at man — nemlig Ministeriet — er tilbøielig til at dele den Anskuelse, at Fordelene ved et langt kraftigere Artilleri rigelig ville opveie Ulemperne ved dettes mindre gode Beskyttelse.“ Nu er det virkelig tydeligt, at en Udtalelse, der gjælder et ganske specielt Tilfælde, ikke kan anvendes altid, saaledes at der skulde være udtrykt, at man altid, fordi et Skib havde stærkere Artilleri end et andet, skulde være tilbøielig til at foretrække det for et andet, hvor Pantserbeskyttelsen var langt ringere eller maaske aldeles ikke tilstrækkelig. Den store Artillerivægt paa det ene af de nye Skibe var naturligtvis, da Størrelsen kun var meget lidt forøget, kun naaet ved en Opgivelse i en væsentlig Grad af Beskyttelsen for Artilleriet, og dette blev den Gang af Mange anset for meget misligt. Efter at jeg havde faaet disse to Tegninger, var det naturligt, at jeg lod dem underkaste en Prøvelse i en Kommission. Det er jo nemlig altid Tilfældet, at der ikke bliver approberet nogen Tegning, uden at den har været forelagt til Betænkning for Værftskommissionen eller en lignende. I den Kommission, som havde disse Tegninger til Prøvelse, gjorde ogsaa den Anskuelse sig gjældende, at det var misligt saaledes i en betydelig Grad at bortkaste Beskyttelsen for Artilleriet, og Kommissionen foreslog derfor den Armering, som nu er gennemført i „Helgoland“, og som bestaar af en 12“, fire 10“ meget stærke Kanoner, langt stærkere end de 10“, vi have i Kanonbaadene, da det er Staalkanoner fra det Krupp'ske Fabrik af større Vægt, end de ældre 10“ Armstrong'ske Kanoner, og dernæst af 5 mindre Kanoner. Kanonvægten i dette Skib er nu temmelig betydelig, thi den er 131 Tons, altsaa ikke saa langt fra den ene Tegnings 152 Tons, og af disse Kanoner ere de fire 10“ beskyttede ved Kassematens 10“ Pantser. At jeg dernæst indstillede denne Tegning til Hans Majestæts Approbation, synes saaledes ikke paa nogen Maade at staa i Strid med den Udtalelse, som der er citeret af Heltallet, og som reserverer sig

til de to tidligere omtalte Skibe, hvoraf det ene havde en Kanonvægt af 152 Tons, og det andet kun af 90 Tons. Nu har Udvalgets Flerital dernæst fulgt de seneste Forslag videre i Betænkningen, og har da stadig ogsaa fundet en betydelig Jamlen. Der siges saaledes: Paa Finantslovsforslaget for 1877—78 søges der nu Bevilling til Paabegyndelse af et nyt Pantserbatteri, bygget væsentlig som „Helgoland“, saa at navnlig Hoveddimensionerne af Artilleriet blive uforandrede.“ At man den Gang fremkom med Forslaget saaledes formuleret, vil, naar man ser lidt hen til Tiden, hvori de kom, og Tiden, hvorpaa Approbationen paa Tegningerne til „Helgoland“ blev givet, forekomme meget naturligt. Tegningerne til „Helgoland“ bleve nemlig approberede i Sommeren 1875, og det omtalte Forslag er fremkommet i Sommeren 1876. Det er altsaa aldeles naturligt, at man ikke mere end et Aar efter, at „Helgolands“ Tegninger vare approberede, mente, at det var rigtigst, naar der skulde begyndes paa et nyt Skib, da at bygge det i alt væsentligt som „Helgoland“. Smidlertid kom der jo kort efter en temmelig stærk Udsvikling i Artilleriet, saaledes at den 80 Tons Kanon kom frem i England og den 100 Tons i Italien, og uagtet man har den Overbevisning, at saadanne Kanoner sandsynligtvis neppe ville blive benyttede i noget meget stort Antal, saa antog man, da det medførte en almindelig Forøgelse af Pantsertrykkelsen, at det ogsaa vilde være hensigtsmæssigt selv med Opoffrelse af Beskyttelse for Artilleriet at forsøge de enkelte Kanoners Vægt i et nyt Skib, saaledes at man forlod de 10“ Kanoner for at gaa udelukkende til 12“. Jeg kan ikke se, at der i saa Henseende virkelig kan siges at være nogen Jamlen til Stede; man fulgte kun med den Udsvikling, der i Mellemtiden havde fundet Sted i Artilleriet. Naar der nu ligeledes er fremhævet som en uadelværdig Jamlen, at det første nye Skib skulde have de samme Hoveddimensioner, og at det andet skulde have meget nær de samme Hoveddimensioner, saa fortales dette paa en overordentlig simpel Maade. Den betydelige Brede af „Helgoland“ var nemlig fremkaldt ved den særlige Armering, man gav dette Skib, paa Grund af Kanonernes Anbringelse i Kasematter, hvilket medførte, at det var nødvendigt at give Skibet al den Brede, man kunde opnaa; det havde derfor den Brede, som netop var nødvendig for at kunne komme ind i Dokken. Men naar nu denne Armering forandres, saa var der ikke nogen Grund længere til, til det Yderste at beholde denne Bredde, og man formindskede den altsaa med 6“, uden forøvrigt derved at gjøre Skibet mindre eller forandre de øvrige Hoveddimensioner. Det er nemlig naturligt, at man godt med samme Længde og Dybgaende, men en ubetydelig mindre Brede, kan ved at forandre Formerne lidt bevare den samme Størrelse eller endog forsøge denne lidt. Jeg